

ת"פ 11662/04/22 - אסיל אבו סיאם נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 11662-04-22 מדינת ישראל נ' סיאם ואח'
תיק חיצוני: 131159/2022

מספר בקשה: 10

בפני כבוד השופט שרון דניאלי
מבקש אסיל אבו סיאם
נגד מדינת ישראל
משיבה

החלטה

1. ביום 13.4.23 הגיש הנאשם - המבקש אסיל אבו סיאם (להלן - המבקש) לבית המשפט עתירה לגילוי ראיה מכוח סעיף 45 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א - 1971 (להלן - פקודת הראיות), בה עתר שבית המשפט יורה על גילוי ראיות שלגביהן הוציאה המאשימה-המשיבה (להלן - המשיבה) תעודת חסיון.

2. בכותרת המשנה של העתירה טען ב"כ המבקש כי תעודת החסיון לא הועברה אליו, אף שהמשיבה הצהירה בדיון שהתקיים ביום 30.3.23 שקיימת תעודה כזו. בסעיף 8 לבקשה ציין המבקש כי הוא עותר לחשיפתם "של המידעים והראיות אשר לגביהם הוצאה תעודת חסיון בתיק דנ".

בו ביום הגשת העתירה, 13.4.23, הוריתי למשיבה להמציא לב"כ המבקש את תעודת החסיון, וזו השיבה לאלתר כי כפי שהוצהר בפרוטוקול הדיון (מיום 30.3.23), תעודת החסיון הועברה לב"כ המבקש הן בפקס והן בהודעה לטלפון הנייד שלו, ותמוה כיצד הגיש עתירה לגילוי ראיה אם תעודת החסיון לא הייתה בידיו.

בסופו של דבר הדיון בעתירה התקיים לפניי ביום 24.5.23. אציין, כי בהתאם לסעיף 45(ג) לפקודת הראיות רשאי בית המשפט הדן בתיק העיקרי להעביר את הדיון בעתירה לפני מותב אחר, אך לא מצאתי לעשות כן בטרם קיום דיון בעתירה.

3. טענות המבקש בעתירה הכתובה נטענו בכלליות, ללא התייחסות לראייה חסויה מסויימת או מידע מודיעיני מסוים, שלגביהם התבקשה הסרת החסיון, אך היא הוגשה בהמשך לישיבת ההוכחות שהתקיימה ביום 30.3.23, שבמהלכה העיד בין היתר עד התביעה השוטר דוד לויפור, שחקר את הנאשם, וביצע פעולות חקירה הקשורות למערכת "עין הנץ" שנמצאת בשימוש משטרת ישראל, ונעשה בה שימוש גם במסגרת חקירתו של הנאשם. במהלך עדותו, ובפרט במהלך חקירתו הנגדית, התברר כי פעולות חקירה אלו, ופעולות נוספות, מצויות לשיטת המשיבה תחת תעודת החסיון, ועל כן הוסכם שההגנה תשמור על זכותה לשאול שאלות עדים אחרים ביחס לפעולות אלו, על מנת שניתן יהיה לקדם את החקירה הנגדית של העד ולסיימה.

בין היתר ערך עד התביעה לויפור את ת/19 ות/20, כשבכל אחד ממוצגים אלו יש מקבץ של תעודות עובד ציבור

שערך העד, ובהן יש התייחסות להפקת תצלומי רכבים "ממערכות המשטרה", וכן מצוין כי "התצלום בוצע על ידי מערכת המצלמת כלי רכב המוצבת ומופעלת על ידי המשטרה".

ת/19 מתייחס למספר צילומים שונים של רכב מ.ר. 70-141-27 שצולם ביום 20.3.22 ואילו ת/20 מתייחס למספר צילומים שונים של רכב מ.ר. 11-565-79 שצולם ביום 20.3.22.

4. בטרם אתייחס לטענות הצדדים, אזכיר כי כתב האישום שהוגש נגד המבקש (ואחר) כולל 13 אישומים, שב-10 מהם מיוחסות למבקש עבירות של גניבת רכב. בחלק הכללי של כתב האישום טוענת המשיבה כי המבקש הוא הבעלים של רכב מסוג טויוטה מ.ר. 70-141-27, המכונה בכתב האישום "הרכב" - **והוא הרכב שצולם לכאורה בת/19** - וכי ברכב זה נעשה שימוש על ידי המבקש לביצוע עבירות גניבות רכבים אחרים בשטחי ישראל, יחד עם אנשים אחרים. בסעיף 10 סיפא לחלק הכללי של כתב האישום טענה המשיבה כי לאחר גניבת הרכבים, היו המבקש (ואחר נוסף) "מלווים את מסלולם ברכב".

בעגה המשטרית מכונה רכב זה כ"רכב מוביל", כפי שגם ציינו עדי המשיבה בעדויותיהם. המבקש מכחיש טענה זו.

5. בדיון שהתקיים ביום 24.5.23 טען ב"כ המבקש כדלקמן:

- א. במהלך חקירתו הנגדית של עד התביעה השוטר לויפור נשאל העד מדוע נעשתה סריקה ב"מערכת הממוחשבת" של המשטרה דווקא לגבי הרכב של המבקש, והעד השיב כי התשובה לשאלה מצויה תחת חסיון;
- ב. יש חשיבות רבה למתן תשובה לשאלה זו, שכן אין כל ראייה ישירה הקושרת את המבקש לביצוע מעשה פלילי כלשהו, ובוודאי לא כזו הקושרת אותו לגניבת הרכבים המוזכרים בכתב האישום;
- ג. רק מתן תשובה לשאלות עליהן סרב העד לענות, תספק תשובה מלאה לשאלה מדוע הוגש כתב אישום נגד המשיב דווקא, שמא נפלה טעות שעלולה להוביל להרשעת שווא, ושמא היה בידי המשטרה מידע (מודיעיני) קודם נגד המשיב;
- ד. המשיבה פגעה בצורה אנושה בפרטיותו של המבקש עת נקלע במעין "מטווח" שיצרה המשטרה, שגם עקבה אחריו ללא צו מעקב, ללא צו חיפוש וידעה בכל רגע נתון היכן הוא נמצא;
- ה. לשאלת בית המשפט האם העתירה מתייחסת גם לגילוי שיטות עבודה או רק למסמכים המוזכרים בתעודת החסיון, השיב ב"כ המבקש כי אם יש בגילוי השיטה כדי לסייע להגנתו של המבקש, יש להורות על חשיפתה.

6. ב"כ המשיבה טענה כדלקמן:

- א. המבקש היה חלק מחוליה שעסקה בגניבת רכבים, ותפקידו היה "לפתוח ציר" כדי להבטיח שהרכב הגנוב יגיע ליעדו באיזור יהודה ושומרון;
- ב. לאחר שהמבקש כפר כפירה כללית בכתב האישום, באמצע פרשת התביעה הוגשה העתירה שלפניי שהיא עתירה שאינה מנומקת ואינה מפורטת;
- ג. ב"כ המבקש רמז כי לכאורה ראיות המשיבה מבוססות על מידע מודיעיני, אך המשיבה מצהירה כי אין מידע מודיעיני כזה בתיק (ומכאן שלא לגבי מידע כזה הוצאה תעודת החסיון);

ד. לענין הפגיעה בפרטיות העולה כתוצאה משימוש במערכת "עין הנץ", הפנתה המשיבה להכרעת הדין של כבוד הנשיא השופט מ' מזרחי בת"פ (שלום - רמלה) **מדינת ישראל נ' חליל אבו קביטה** (לא פורסם, 2.1.22), כמו גם לאמירות של בית המשפט העליון בבג"ץ 641/21 **האגודה לזכויות האזרח נ' משטרת ישראל** הנוגעות להסדרת הסוגיה בחקיקה.

ה. המשיבה גם הפנתה לשתי החלטות שיפוטיות נוספות של בתי משפט השלום בהן נדחו עתירות לגילוי ראייה הקשורות להפעלת מערכת "עין הנץ", וצינה כי בשני המקרים מדובר היה בעתירות מפורטות ומנומקות יותר מהעתירה שלפניי, ובכל מקרה אין הצדקה לחשיפת המידע המוגן בתעודת החסיון, שכן חשיפתו תפגע בעבודת המשטרה, וממילא אין בו כדי להועיל להגנתו של המבקש.

המבקש הסכים שאקיים דיון במעמד צד אחד עם נציגי המשיבה, במהלכו ניתנו לבית המשפט הסברים שונים על ידי עו"ד עידו אריה, ראש חולית חסיונות במטה הארצי.

דיון והכרעה

7. סעיף 45(א) לפקודת הראיות קובע: **"אין אדם חייב למסור, ובית המשפט לא יקבל, ראייה אם שר הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתה עלולה לפגוע בענין ציבורי חשוב, אלא אם מצא בית המשפט הדן בדבר, על-פי עתירת בעל דין המבקש גילוי הראייה, כי הצורך לגלותה לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותה, ובהליך פלילי - כי הראייה עשויה להועיל להגנת הנאשם ומידת התועלת שבה להגנה עולה על הענין שיש לא לגלותה, או שהיא חיונית להגנת הנאשם"**.

סעיף זה מבחין למעשה בין מספר תרחישים. בתרחיש אחד, מקום בו הראייה החסויה "חיונית להגנת הנאשם", בית המשפט נדרש להורות על חשיפת המידע החסוי מבלי לערוך איזון עם האינטרס הציבורי המוגן על ידי החסיון, ובמקרה כזה תוכל המאשימה לשקול אם לחזור בה מכתב האישום. בתרחיש שני, מקום בו הראייה עשויה להועיל להגנת הנאשם, אך היא אינה ראייה "חיונית" להגנתו, יש לערוך איזון בין מידת התועלת להגנת הנאשם לבין עוצמת האינטרס הציבורי המוגן על ידי תעודת החסיון (לענין זה ר' בש"פ 3921/19 **טאהר ח'לף נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 4.7.19)).

אם כך, השאלה הראשונה שיש לבחון היא האם הראייה החסויה היא "חיונית להגנת הנאשם", שכן תשובה חיובית לשאלה תחייב את הסרת החסיון.

בפסיקת בית המשפט נקבע כי המבחן לחיוניותה של ראייה להגנתו של נאשם הוא אם יש בה פוטנציאל מזכה, קרי, האם הראייה עשויה לעורר ספק סביר באשמתו (בש"פ 4745/17 **מוראד יונס נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 13.7.17); בש"פ 120/10 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 24.2.10)).

8. בפראפרזה על דבריו של הפילוסוף ויליאם ג'יימס: **"פילוסוף הוא עיוור שמחפש בחדר חשוך חתול שחור שאינו שם"**, כך גם סיגור מוצא עצמו לא פעם משוטט סומא באפילת ההליך הפלילי שנוצרת כתוצאה מהוצאת תעודת חסיון, ומבקש מבית המשפט להאיר עבורו את החדר, ולאתר עבורו ראיות נחוצות להגנתו. אם כי לעיתים מתברר שהן אינן נמצאות כלל בחדר.

בעתירה כאן, מתבקש בית המשפט למעשה בין היתר לבחון את פעולות החקירה שנעשו על ידי המשטרה באמצעות

מערכת "עין הנץ", ובמידה מסויימת, כפי שעלה מטיעוניו של ב"כ המבקש, גם לבחון שאלות הנוגעות לחוקיות הפעלתה של המערכת או חוקיות פעולות אחרות שביצעה המשטרה, והכל במסגרת דיון של עתירה לגילוי ראיה.

אקדים ואציין, כי שאלת חוקיות הפעלתה של מערכת "עין הנץ", עשויה להתברר כסוגיה כבדת משקל בתיק זה, לנוכח העובדה כי שאלה זו טרם הובררה עד תום בדין הישראלי, אך בכל מקרה אני סבור כי העתירה שלפניי אינה מהווה את המסגרת הדיונית הנכונה להכרעה בשאלה זו.

על כן, ולמען הסר ספק, אבהיר כי אני מוצא לדון בשאלה זו כלל במסגרת עתירה זו, ובוודאי שאין בהחלטתי זו כדי לקבוע מסמרות בסוגיה.

9. לאחר כל זאת, טענתה המרכזית של ההגנה היא כי הימנעותו של השוטר לויפור מלענות לשאלה (או שאלות) מדוע נעשתה סריקה במערכות הממוחשבות של המשטרה דווקא אחר רכבו של המבקש, פוגעת קשות בהגנתו של המבקש, בפרט משום שאין כל ראיה ישירה הקושרת את המבקש לגניבת הרכבים, וכן משום שרק מתן תשובה לשאלה זו תבהיר מדוע הוגש כתב אישום נגד המבקש דווקא, ותוכל להסיר את החשש שמא נפלה טעות שעלולה להוביל להרשעת שווא.

בראי טענה זו, עיינתי בלשכתי לאחר הדיון במסמכים שסומנו בתעודת החסיון כנתון תקשורת המסומן א', וכן בחומרי החקירה המסומנים ח'1, 588, 587, 592, 591, ולא מצאתי כי יש באיזה מן הראיות החסיון "פוטנציאל מזכה", או שאיזו מן הראיות (או הצטברותן) מקימות ספק סביר, כך שיש חובה להורות על גילוי או למצער כי יש מקום להורות על מתן פראפרזה כלשהי אודותיהן (ר' למשל בש"פ 3091/18 מחמד אבו אלחמאם נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.5.18), שם הורה בית המשפט גם על תיקון נוסח הפראפרזה שהועברה לעיון ההגנה)).

הדברים נכונים גם ביחס לחומרים שסומנו א(1-38), ב(1-118) וג(1-114) ששימשו בהפקת תעודות הציבור שכבר הוגשו לתיק, ותעודות עובד ציבור שיש להניח שהמשיבה עוד תבקש להגיש.

במקרה זה, על פי התרשמותי מעיון בחומר שהוגש לעיוני ולאחר ששמעתי את הסברי נציגי המשיבה, האינטרס הציבורי המוגן בתעודת החסיון עולה בהרבה על מידת התועלת שתצמח להגנה מגילוי הראיות המדוברות, ועל כן אין מקום להורות על הסרת החסיון.

סיכום של דבר

10. העתירה לגילוי ראיה נדחית. למען הסר ספק אבהיר כי לא מצאתי כי היה בחשיפתי לחומר שהועבר לעיוני ואילו גם התייחסו נציגי המשיבה במסגרת הדיון במעמד צד אחד כדי להצדיק את העברת הדיון בעתירה למותב אחר.

הקלסר שנמסר לי על ידי ב"כ המשיבה יוחזר למשיבה באמצעות מזכירות בית המשפט במסירה ידנית.

ניתנה היום, ל' סיוון תשפ"ג, 19 יוני 2023, בהעדר הצדדים.

